

**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-218
(prof. mr. M.L. Hendrikse, voorzitter, mr. W.H.G.A. Filott mpf,
drs. L.B. Lauwaars RA, leden en mr. R.A.F. Coenraad, secretaris)**

Klacht ontvangen op : 2 oktober 2017
Ingesteld door : Consument
Tegen : Aegon Levensverzekering N.V, gevestigd te Den Haag, verder te noemen Verzekeraar
Datum uitspraak : 27 maart 2019
Aard uitspraak : Niet-bindend advies

Samenvatting

Pensioenverzekering. Beschikbare premieregeling. Consument is verbaasd over het feit dat ondanks het jarenlange defensieve beleggingsprofiel het kapitaal in de maanden voorafgaand aan haar pensionering met bijna 4% kon dalen. De Commissie stelt vast dat het lopen van een vorm van beleggingsrisico – ook in deze periode waarin de risico's al zijn verlaagd – inherent is aan een beschikbare premieregeling in de vorm van een beleggingsverzekering, dat zij hier slechts een zeer beperkte invloed op uit kan oefenen en dat een wijziging van de rente in de aanloop tot haar pensioendatum – ondanks de door Verzekeraar genomen maatregelen tot compensatie – gevolgen kan hebben voor de hoogte van de in te kopen pensioenaanspraken.

I. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:

- de brief van de vertegenwoordiger van Consument van 28 september 2017;
- het verweer van Verzekeraar van 16 februari 2018;
- de repliek van de vertegenwoordiger van Consument van 13 maart 2018;
- de dupliek van Verzekeraar van 5 april 2018.

De Commissie stelt vast dat partijen haar advies als niet-bindend zullen aanvaarden.

Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op vrijdag 25 mei 2018 en zijn aldaar verschenen.

2. Feiten

Bij de beoordeling van de klacht gaat de Commissie uit van de volgende feiten.

- 2.1 Consument was tot 1 september 2015 werkzaam bij het hoofdkantoor van [naam bedrijf] Nederland en nam uit hoofde van dit dienstverband deel aan een collectieve pensioenregeling welke is ondergebracht bij Verzekeraar in zijn rol als uitvoerder.

- 2.2 Consument koos vanaf 2009 voor een defensief beleggingsprofiel.
- 2.3 In dat kader was de beleggingswaarde van haar pensioenverzekering
- per 1 november 2009 ondergebracht in het Aegon Dynamic Fund 4;
 - per 1 juni 2010 ondergebracht in het Aegon Dynamic Fund 3 en
 - per 11 juni 2013 ondergebracht in het Aegon Dynamic Fund 2.
- 2.4 Consument vernam in oktober 2014 van Verzekeraar dat de verschillende Dynamic Funds zouden verdwijnen en een maand later zouden worden omgezet naar de Aegon Balanced DC Funds.
- 2.5 In de brief van Verzekeraar waren onder andere de volgende passages opgenomen:
- “Verbeteringen bij Profiel Beleggen**
- De wijzigingen bij Profiel Beleggen leveren belangrijke verbeteringen op voor de opbouw van uw pensioenkapitaal. De Dynamic Funds vervangen we door Aegon Balanced DC Funds. Dit biedt u de volgende voordelen:
- . U heeft minder last van renterisico
 - . Hoe dichterbij uw pensioendatum komt, hoe lager uw beleggingsrisico
 - . De kosten van de meeste fondsen gaan omlaag
- Wilt u meer weten hierover? Lees dan de achtergrondinformatie in de bijlage. Of kijk op www.aegon.nl/nieuwebeleggingsfondsen.
- Verbeteringen bij Vrij Beleggen**
- Als u deelnemer bent in Aegon Vrij Beleggen kiest u zelf in welke Aegon fondsen u belegt. Wij heffen een aantal van deze fondsen op en vervangen ze door een beter alternatief. Dit biedt u de volgende voordelen:
- . Uw beleggingsrisico wordt beter belegd
 - . U heeft minder last van schommelingen in de wisselkoersen.
- Wilt u meer weten over deze veranderingen? U leest meer in de bijlage en op www.aegon.nl/nieuwebeleggingsfondsen.”
- 2.6 De beleggingswaarde van de pensioenverzekering van Consument werd in november 2014 overgeheveld naar het Aegon Balanced DC Fund A, het meest defensieve fonds.
- 2.7 Consument besloot, gezien de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd, om drie maanden door te werken en haar pensioenverzekering per 1 september 2015 in te laten gaan.

- 2.8 Consument ontving op 29 mei 2015 een voorlopige opgave van de op dat moment beschikbare beleggingswaarde (€ 384.400,-) met de mededeling dat het definitieve kapitaal zou worden bepaald aan de hand van de koers van 1 september 2015.
- 2.9 Verzekeraar verstrekke aan Consument op 3 september 2015 een opgave van het op de pensioendatum beschikbare kapitaal van € 370.254,-.
- 2.10 De deelnemers aan deze pensioenregeling van [naam bedrijf], waaronder Consument, hebben de mogelijkheid om een pensioen aan te kopen tegen marktrente ofwel tegen een rente van 3%.
- 2.11 Partijen zijn vervolgens in overleg met elkaar getreden omdat Consument zich verbaasde over het feit dat ondanks het jarenlange defensieve beleggingsprofiel het pensioenkapitaal in zo'n korte tijd met bijna 4% kon dalen. Alhoewel partijen hierover uitvoerig met elkaar van gedachten wisselden, bereikten zij geen overeenstemming, waarna Consument zich tot Kifid heeft gewend.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering

- 3.1 Consument vordert dat Verzekeraar enerzijds informatie verschafft over de werking van het verzekeringsproduct en anderzijds de door haar geleden schade van € 14.146,- vergoedt.

Grondslagen en argumenten daarvoor

- 3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag.

Verzekeraar is toerekenbaar tekortgeschoten in de nakoming van zijn zorgplicht door Consument niet goed te informeren over de risico's die samenhangen met het uitstellen van de pensioendatum. Consument mocht ervan uitgaan dat het verschil in beleggingswaarde in de periode van 1 juni tot 1 september 2015 niet meer dan marginaal zou wijzigen. Consument is hiermee de kans ontnomen om eventueel een andere beslissing te nemen.

Verweer Verzekeraar

- 3.3 Verzekeraar heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

Op 7 november 2014 is de Long Duration Overlay (LDO) in de beleggingen geïntroduceerd. Op die manier wil Verzekeraar de pensioendeelnemer, die belegt voor zijn pensioen, meer zekerheid bieden over zijn uiteindelijk aan te kopen pensioen.

Dit is ook de wens van de Autoriteit Financiële Markten. De LDO zorgt ervoor dat de verschillen in de hoogte van de marktrentecomponent, die van grote invloed is op de hoogte van het aan te kopen pensioen, worden geminimaliseerd. Niet meer de hoogte van het pensioenkapitaal staat centraal, maar de hoogte van het aan te kopen pensioen. Verzekeraar heeft in haar gesprek met Consument uitgelegd dat de LDO ervoor zorgt dat bij een dalende markt-rente het pensioenkapitaal stijgt om de dalende marktrente te compenseren. Bij een hogere marktrente daalt dan het pensioenkapitaal. Het zijn communicerende vaten. De fluctuaties van het kapitaal in het Aegon Balanced DC Fund A zijn daardoor wat groter, maar dit komt niet tot uiting in het de hoogte van het pensioen. Deze blijft min of meer gelijk.

Ook is de specifieke en unieke pensioenregeling van haar werkgever met haar besproken. De deelnemers hebben naast de mogelijkheid om een pensioen aan te kopen tegen marktrente ook een mogelijkheid om deze aan te kopen tegen een rente van 3%. Afhankelijk van de beste aanbieding kiest de deelnemer. Ten tijde van het aangaan van het contract in 2006 en met de verlenging in 2011 was de marktrente nog voordeliger dan deze 3%. Met de rentestand ten tijde van de pensioendatum van Consument echter niet meer. Dit leidt ertoe dat de LDO haar functie verliest als de marktrente zich onder dit percentage bevindt. Dit was de situatie in september 2015.

Voorts is door Verzekeraar de situatie doorgerekend alsof Consument niet zou zijn blootgesteld aan de LDO. Indien aangenomen zou moeten worden dat deze systematiek niet passend is bij de pensioenregeling van [naam bedrijf] – hetgeen overigens door Verzekeraar wordt betwist – dient de situatie in ogenschouw te worden genomen waarbij de LDO in het geheel niet zou zijn ingebouwd. Het blijkt dat vanaf aanvang deelname tot aan de pensioendatum van Consument er een koersstijging is geweest van in totaal 3%, hetgeen tot de conclusie leidt dat er geen sprake is van schade. Verzekeraar wenst te benadrukken dat sinds de introductie van de LDO het pensioenkapitaal van Consument een aanzienlijke stijging heeft doorgemaakt. Het spreekt vanzelf dat het fonds ook in vergelijkbare wijze de andere kant op kon bewegen. Er is dan derhalve geen reden om Consument te compenseren.

4. Beoordeling

- 4.1 De Commissie staat voor de beantwoording van de vraag in hoeverre Verzekeraar gehouden is om Consument te compenseren voor de daling van het beoogd pensioenkapitaal in de maanden voorafgaand aan de pensioendatum van Consument.
- 4.2 Allereerst merkt de Commissie op dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan beleggen risico's verbonden zijn.

Consument had dan ook moeten of kunnen onderkennen dat de waarde van de beleggingen gedurende de gehele looptijd van de verzekering aan koersschommelingen onderhevig is en dat dit kan leiden tot een hoger dan wel lager pensioenkapitaal op de einddatum van de verzekering.

4.3 De pensioenregeling van Consument is een zogenoemde beschikbare premieregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden in een beleggingsverzekering, welke in beheer is gegeven bij een pensioenuitvoerder.

4.4 Artikel 52 van de Pensioenwet luidt als volgt:

1. Bij de uitvoering van een premieovereenkomst met beleggingsvrijheid is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk en handelt daarbij overeenkomstig artikel 135.
2. De pensioenuitvoerder biedt de deelnemer en de gewezen deelnemer de mogelijkheid de verantwoordelijkheid voor de beleggingen over te nemen.
3. Indien de deelnemer of de gewezen deelnemer de verantwoordelijkheid voor de beleggingen heeft overgenomen, adviseert de pensioenuitvoerder de deelnemer of de gewezen deelnemer over de spreiding van de beleggingen in relatie tot de duur van de periode tot pensioendatum, waarbij het beleggingsrisico kleiner wordt naarmate de pensioendatum nadert.
4. De pensioenuitvoerder onderzoekt ten minste een keer per jaar of de beleggingen van de deelnemer of de gewezen deelnemer zich binnen de op basis van het derde lid gestelde grenzen bevinden en informeert de deelnemer en de gewezen deelnemer hierover.
5. Afdeling 4.2.3. van de Wet op het financieel toezicht is van overeenkomstige toepassing op de in dit artikel bedoelde premieovereenkomsten ingeval de deelnemer of gewezen deelnemer de verantwoordelijkheid over de beleggingen heeft overgenomen.
6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels gesteld worden met betrekking tot dit artikel.

4.5 De pensioenuitvoerder, in casu Verzekeraar, is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beleggingsbeleid, maar Consument heeft binnen de door de uitvoerder gestelde grenzen de mogelijkheid bepaalde beleggingskeuzes te maken welke met name betrekking hebben op de door de uitvoerder in acht te nemen (beleggings)risicoprofielen. Verzekeraar heeft een overeenkomst met de (voormalig) werkgever van Consument afgesloten waarin de aanwijzingen voor het te voeren beheer over de in de beleggingsverzekering gestorte bedragen zijn vastgelegd. Hierbij is het gebruikelijk dat beleggings- en renterisico's, binnen de afgesproken risicoprofielen, reeds geruime tijd voor het bereiken van de pensioendatum worden verminderd.

Ondanks het feit dat het renterisico verlaagd wordt, door het aanpassen van de duration ofwel de rentegevoeligheid van de beleggingen, kan er echter als gevolg van (rente) marktontwikkelingen nog steeds een positief of negatief effect op de waarde van de beleggingen ontstaan en daarmee op de hoogte van de uitkeringen die op pensioendatum voor het alsdan opgebouwde pensioenkapitaal aangekocht kunnen worden. De rentegevoeligheid van het opgebouwde kapitaal zal op de pensioendatum ongeveer gelijk moeten zijn aan de inkoopfactor waartegen de uitkeringen worden ingekocht. Aangezien in het onderhavige geval de werkgever bij de pensioenovereenkomst de mogelijkheid heeft gegeven voor aankoop van het pensioen tegen 3%, welk percentage bij de expiratedatum reeds enige tijd boven de geldende marktrente lag, is de vraag relevant of het door Verzekeraar ingezette instrument LDO niet een onnodig negatief effect op de waardeontwikkeling heeft gehad. Door Verzekeraar is aangetoond – en door Consument niet weersproken – dat er in de periode van toepassing van de LDO sprake is geweest van een positieve koersontwikkeling en dat toepassing van dit instrument derhalve geen schade heeft veroorzaakt.

- 4.6 Voor zover Consument stelt dat een waardevermindering van € 14.146,- in de laatste drie maanden voor de pensioendatum niet mag voorkomen en Verzekeraar te veel risico heeft genomen c.q. onvoldoende rekening heeft gehouden met de belangen van Consument, merkt de Commissie op dat deze waardedaling absoluut gezien redelijk groot lijkt, maar beperkt is in relatie tot de totale waarde van het pensioenkapitaal. Verzekeraar heeft aangegeven dat hij het beleggingsrisico – conform de Pensioenwet en in lijn met zijn zorgplicht – heeft afgebouwd naarmate de pensioendatum naderde. Partijen verschillen niet van mening dat het Aegon Balanced DC Fund A een laag risicoprofiel heeft. De Commissie heeft, op basis van de beschikbare stukken, geen reden om aan te nemen dat Verzekeraar in deze te risicovol heeft belegd dan wel op andere wijze tekort is geschoten.
- 4.7 Voorts heeft de Commissie, ook nu weer op basis van de beschikbare stukken, geen reden om aan te nemen dat Verzekeraar de ingelegde premies niet zou hebben belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. Het principe van pensioengericht beleggen in het kader van het zogenoemde life-cycle-systeem heeft als doel in de periode voorafgaand aan de ingangsdatum van het pensioen de risico's te verkleinen teneinde vergaande schommelingen in de beoogde pensioenuitkeringen te beperken, maar dit neemt naar het oordeel van de Commissie niet weg dat marktomstandigheden tot zowel waardestijgingen als waardedalingen van de beleggingen kunnen leiden. Met name (onvoorziene) ontwikkelingen op de rentemarkt kunnen in de laatste fase voor de pensioendatum gevolgen hebben voor de waarde van de beleggingsportefeuille.

- 4.8 De Commissie wil overigens niet onopgemerkt laten dat Consument zich diende te realiseren dat het lopen van een vorm van beleggingsrisico – ook in de maanden voorafgaand aan de pensioendatum waarin de risico's al zijn verlaagd – inherent is aan een beschikbare premieregeling in de vorm van een beleggingsverzekering, dat zij hier slechts een zeer beperkte invloed op uit kan oefenen en dat een wijziging van de rente in de aanloop tot haar pensioendatum – ondanks de door Verzekeraar genomen maatregelen tot compensatie – gevolgen kan hebben voor de hoogte van de in te kopen pensioen-aanspraken.
- 4.9 Alle omstandigheden in ogenschouw genomen ziet de Commissie dan ook geen aanleiding om Consument een vergoeding toe te kennen voor de daling van het pensioenkapitaal. De slotsom is derhalve dat de vordering van Consument zal worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

De uitspraak heeft de vorm van een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.